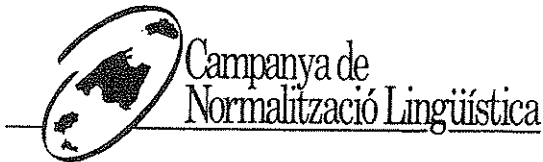

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

I

Palma
1991

Línia Directa

© Aina Moll

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Documenta Balear s.a.

Impressió: Antoni Rotger, "Es Pes de Sa Palla"

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

Els Països Catalans

Un comunicant ens demana aclariments sobre l'expressió **Països Catalans** i el seu significat, perquè ha sentit opinions molt diverses i apassionades sobre el tema "i entre uns i altres m'han posat el cap com un tambor". Mirarem d'aclarir-l'hi sense apassionament, que és l'única manera científica de tractar els temes lingüístics.

Països Catalans és l'expressió més generalitzada per designar el conjunt de les terres de llengua catalana, és a dir, de la llengua que es parla **al Principat de Catalunya, al Regne de València, a les Illes Balears, al departament francès dels Pirineus Orientals, a les Valls d'Andorra, al marge oriental d'Aragó i a la ciutat d'Alguer de Sardenya**, per dir-ho amb la fórmula que Mossèn Alcover adoptà com a subtítol del *Diccionari Català-Valencià-Balear*.

La necessitat d'un nom per designar aquest conjunt és evident, tal com ho és la denominació del conjunt de terres que parlen castellà, o francès, o anglès. De manera que, a la petita escala que correspon a la dimensió de la nostra llengua, **Països Catalans** és equivalent a **Países Hispánicos** (o "Hispanidad"), o a la **Francophonie** o la **Commonwealth**.

Ara bé, la **Commonwealth** està constituïda com a associació de nacions i es regeix per un sistema complicat de relacions entre elles, mentre la **Francophonie** o la **Hispanidad** designen el conjunt de països que comparteixen una mateixa llengua, i prou (De Gaulle va voler imitar la Commonwealth i aconseguí que es constituís la “Communauté Française” l’any 1958, però l’associació durà molt poc); cada país és sobirà, i les relacions que s’estableixen entre ells -perquè la comunitat de llengua, que és resultat de la història, implica una comunitat de patrimoni cultural i de responsabilitats- són lliurement acceptades des de la sobirania de cadascun.

Els territoris de llengua catalana no són països sobirans, sinó que estan repartits entre tres estats: Espanya, França i Itàlia; però les Comunitats Autònomes de Catalunya, Valenciana i de les Illes Balears reuneixen més del 90% del total i tenen una autonomia que els permet recuperar la seva llengua pròpia com a principal signe d’identitat. Els seus governants han de ser capaços d’establir, lliurement i des de la seva plena autonomia, els acords i les relacions necessaris per salvaguardar i acréixer el patrimoni cultural comú.

El conjunt no té cap personalitat jurídica, ni, per tant, nom oficial. El més estès és “països catalans” —que personalment consider el més encertat, perquè reconeix la pluralitat de territoris que configura la nostra realitat— però hi ha gent que prefereix dir “la Catalanitat” (a imitació de “la Hispanidad”, que a mi em sembla grandiloqüent), o “terres de llengua catalana” (que m’agrada, però té l’inconvenient que com a nom propi resulta massa llarg) i fins i tot hi ha qui propugna que li diguem, senzillament (*sic!*), “Catalunya” (i no m’agrada perquè ni el País Valencià ni les Illes Balears han estat mai “Catalunya”, sinó que, tret de brevíssims períodes d’independència, han format part amb ella d’entitats polítiques més amples: la Confederació Catalano-Aragonesa primer, el Regne d’Aragó unit a Castella i formant amb ell “Espanya” després, i Espanya com a Estat espanyol centralitzat i dominador des del segle XVIII fins a 1978).

Cadascú pot donar al conjunt el nom que vulgui, mentre ens entenguem. I cadascú pot tenir per a ell (sencer o fraccionat) el projecte polític que vulgui. Però hem d’evitar fer bandera del nom, no fos cosa que aquesta absurda politització perjudicàs l’element bàsic que el conforma, que és el patrimoni lingüístic i cultural comú. - A.M. (DM, 15 d’octubre).